

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

4

JULY – AUGUST 2021

ALMATY, NAS RK

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources CitationIndex, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

Бас редактор:

ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

Редакция алқасы:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Патетре, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

БАНАС Йозеф, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жакен Қожахметұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

НУРҚАТОВА Лязгат Төлегенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

ДИБО Анна Владимировна, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

Главный редактор:

КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

Редакционная коллегия:

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

БАНАС Йозеф, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

АБЖАНОВ Ханкелди Махматович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хусаинович, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

НУРКАТОВА Ляззат Толегеновна, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2021

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

Editor in chief:

KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

Editorial board:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

JOVICA Radu Petre, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

BANAS Joseph, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

LUKYANENKO Irina, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

BIZHANOV Akhan Khusainovich, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SABIKENOV Salakhiden Nursarievich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

BAITANAIEV Baurzhan Abishevich, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHAUKENOVA Zarema, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHISHOV Sergey, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

DYBO Anna Vladimirovna, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 16895-Ж, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2021

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

UDC 338.43

Baigireyeva Zh.^{1*}, Niyazbekova Sh.U.², Shamisheva N.³

¹Kazakh Humanitarian Law Innovative University, Semey, Kazakhstan;

²Moscow Witte University, Moscow, Russia;

³L. N.Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan.

E-mail: zhanaruskaman@mail.ru

ANALYSIS OF HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN HEALTHCARE IN THE NORTH KAZAKHSTAN REGION

Abstract: the need for a comprehensive study of the problems of human capital development in healthcare, the implementation of the set measures in this area will determine the final result of the activity and the planned strategy.

Scientists note in their research that human capital closely interacts with the population in terms of biological, social and economic properties.

The object of the research is human capital and healthcare institutions of the North Kazakhstan Region of the Republic of Kazakhstan.

The subject of the research is the mechanisms and methods of human capital development in healthcare organizations.

The methodological and theoretical basis of the research is hypotheses and concepts presented and justified in the classical and modern works of economists who implement managerial approaches to the analysis of the human capital management system in organizations.

The empirical basis of the research is the works of scientists, the main trends in managerial decision – making in the materials of publications and reports of health care institutions in the North Kazakhstan Region of the Republic of Kazakhstan.

The country developed in 2019 and approved the State program for health development of the Republic of Kazakhstan for 2020 – 2025.

Human capital is equal to the amount of investment in health care – the monetary cost of receiving medical services. Spending on human capital development in health care is an investment, since it involves the transfer of resources from today to tomorrow.

We found out that the North Kazakhstan region has rather weak health care, many key indicators are worse than the national average. The deplorable situation caused by a weak material and technical base and a shortage of personnel is going to be corrected during the implementation of the comprehensive plan of socio – economic development of the region for 2018–2022. During the years of the country's independence, no hospitals were built in Petropavlovsk, only the 3rd polyclinic. For some reason, the program "100 schools, 100 hospitals" passed by Petropavlovsk.

The main task and goal of human capital in healthcare is to attract and develop the professionalism of the medical worker, as well as to reveal its hidden potential.

Key words: human capital; health care; expenditures; investments in health care; human capital development.

Introduction. The main factor of human capital improvement is an investment. This is the main aspect of human resources prosperity. Investments in it are any action that enhances the skills and abilities, so we can say the productivity of employees. Similar to State spending on medical machines and other equipment, expenses that contribute to someone's productivity can be considered as investments, because current expenses (or costs) are incurred with the expectation

that these expenses will be repeatedly compensated by an increased flow of income in the future.

National health expenditures. Kazakhstan spends 1.9 percent (2017) of its GDP on public health expenditures. Actually, this is lower than the regional average (4.9 percent) and the average for its income group (4 percent). In 2015 there is 3 percent of the population bear catastrophic health care expenditures, measured as out – of – pocket

expenditures exceeding 10 percent of consumption or household income.

Materials and methods. At present, in scientific literature, even specially devoted to the consideration of the essence of human capital development in health care, its components are rare and not always clearly disclosed. Jean – Baptiste Say mentioned in his industrial economics book “Treatise on Political Economy” that capital is based on three inherent abilities of an individual to foresee, reason and refrain. To make up the capital means to prepare supplies, shelter, leisure, education, independence, dignity for future generations. Whether it consists of materials, supplies, or tools, capital contains two sides: usefulness and value. Capital is the same product as any other and gets its name from the future destination. The issues of human capital development in healthcare were studied by V.V. Zakharenkov, M. Mukhambekov, A.A. Gafurov and others.

L.V. Vodogreeva, V.A. Polessky, Y.V. Shilenko, and others are devoted to theoretical issues of health care system management. Such researchers as L.I. Abalkin, I.F. Zhukovskaya, S.T. Kajaeva made a notable contribution to the study of problems of health care economics and improving its effectiveness.

Results and discussion. Health is considered as a certain stock or, in other words, a long – term commodity necessary for the production and exploitation of human capital.

Human capital is a stock of resources, a set of means (material, financial, intellectual, etc.) used by an organization to make a profit.

Human capital, fully developed and properly used, can influence the achievement of enterprise results. It is noted that human capital is a set of

human knowledge and skills that an enterprise can use to achieve its goals. All enterprises need human capital to function and achieve their goals. Healthcare organizations need to locate and manage talent that will support their unique operational objectives and help them to remain compliant in our complex and changing world. The evolving healthcare industry and new trends are creating a fresh set of challenges for Human Resource departments.

Human capital management strategy is a set of issues related to the management of employees in the company. It is one of the most important aspects of an organization's economic activity in today's environment. The economic performance of organizations in any field of activity and industry depends on the efficiency of human capital use and management. This means that the management of organizations faces the issue of managing human capital to analyze the results and take effective measures to improve the efficiency of its use.

An integrated approach to human capital management is based on the use of the results of its potential assessment. If you look at the internal content, it is also crucial to define the goals of human capital management.

The human capital concept in Kazakhstan at strategic facilities is transformed under the influence of Western management. As the company attaches great importance to training and retraining of specialists and workers, the development of human resources is purposefully implemented by the company's philosophy.

Health care costs in a globalized world are seen as an investment in human capital. The following data shows the volume of services that were provided by health care institutions of the North Kazakhstan region for 2013 – 2019 (Table 1).

Table 1. The volume of services provided by health care institutions of the North Kazakhstan region of the Republic of Kazakhstan in the period from 2013 to 2019

Years	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total (region)	25 387 744,0	27 218 301,0	27 880 464,0	33 450 562,0	36 279 608,0	36 463 753,0	41 263 663,0
Petropavlovsk	15 994 314,0	16 979 995,0	18 055 684,0	21 913 242,0	24 372 090,0	24 161 002,0	27 534 989,0
Ajyrtauskiy	1 007 124,0	1 098 296,0	1 116 855,0	1 309 785,0	1 393 009,0	1 654 440,0	1 869 759,0
Akzharskiy	522 293,0	511 243,0	463 138,0	536 636,0	555 457,0	599 742,0	610 500,0
M.Zhumabaev	803 076,0	995 042,0	882 844,0	988 684,0	969 930,0	947 692,0	1 103 324,0
Esil'skiy	547 554,0	512 959,0	529 427,0	527 943,0	691 710,0	x	763 790,0
Zhambylskiy	953 571,0	966 554,0	672 613,0	863 424,0	900 764,0	890 906,0	1 009 764,0
Kyzylzharskiy	749 364,0	902 351,0	954 116,0	1 264 658,0	1 142 301,0	1 213 028,0	1 407 469,0
Mamlyutskiy	444 707,0	492 756,0	467 404,0	541 839,0	560 047,0	616 534,0	x
Shalakyana	469 592,0	549 889,0	504 384,0	572 242,0	605 416,0	x	701 359,0

Akkajynskij	737 039,0	795 785,0	787 076,0	874 937,0	955 391,0	937 297,0	x
Tajynshinskij	1 441 183,0	1 531 797,0	1 597 658,0	1 964 160,0	2 042 431,0	x	2 286 737,0
Timiryazevskij	294 689,0	287 978,0	255 805,0	302 675,0	317 940,0	x	x
Ualihanovskij	444 256,0	445 094,0	396 399,0	464 532,0	511 440,0	512 814,0	434 401,0
G.Musrepov	978 982,0	1 148 562,0	1 197 061,0	1 325 805,0	1 261 682,0	1 256 289,0	1 374 949,0

Note: compiled by the authors.

Kazakhstan, with the transition to a new economic model, continues to build human capital to support a productive and adaptable labor force, to strengthen the social protection system, to manage economic turmoil, and support sustainability. Each of these pillars is based on a critical platform. Kazakhstan continuously strengthens the country's human capital and creates an environment that allows workers and citizens to adapt to the rapidly changing economic, social, and technological conditions and supports them in market conditions.

Experts note that Kazakhstan has benefited greatly from its natural resources and accordingly recommend that sustainability and efficiency in the management of its natural resources be taken into account to reduce vulnerability and negative side

effects of the current resource – intensive growth model.

Strengthening human capital by ensuring equal access to high – quality health care. Success in this area for Kazakhstan lies in diversifying its economy and improving governance will largely depend on the ability of its population to compete and adapt to the economy envisaged by the new growth model.

Enhance human capital will require addressing significant regional imbalances in health and quality, which will require upgrading the skills development system to emphasize the types of knowledge and skills that can adapt to changing technologies and work environments.

Table 2 shows the number of doctors of all specialties of the North Kazakhstan region for the period from 2013 to 2019.

Table 2. Number of doctors of all specialties of the North – Kazakhstan region of the Republic of Kazakhstan for 2013 – 2019 years

Years	2013	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Total (region)	1 730	1 733	1 746	1 743	1 669	1 695	1 687
Petropavlovsk	1 194	1 236	1 255	1 254	1 173	1 208	1 192
Ajyrtauskij	69	54	55	54	58	52	54
Akzharskij	40	32	30	29	28	28	26
M.Zhumabaev	51	50	50	46	45	45	39
Esil'skij	37	34	36	34	34	33	32
Zhambylskij	29	29	30	31	30	33	30
Kyzylzharskij	52	55	50	53	53	52	57
Mamlyutskij	32	25	24	25	29	26	26
Shalakyna	31	29	25	27	28	26	28
Akkajynskij	29	32	36	37	37	37	36
Tajynshinskij	67	62	60	61	61	65	67
Timiryazevskij	15	15	14	17	15	16	14
Ualihanovskij	24	23	21	21	23	24	28
G.Musrepov	60	57	60	54	55	50	58

Note:* According to North Kazakhstan branch of the Republican State Enterprise on the Right of Economic Use “Republican Center of Electronic Healthcare” of the Ministry of Healthcare of the Republic of Kazakhstan.

Local authorities of the North Kazakhstan region try to pay great attention to increasing competitive ability, constantly improving existing management processes, as well as introducing new management and technological solutions.

Investment in human capital is the constant training of employees of medical institutions, conducting professional competitions among nurses, doctors, and competitions, the development of career development systems and personnel reserve. It is also an investment in the health of

medical personnel themselves, in the development of sports, disease prevention, social, medical, and pension insurance programs.

Petropavlovsk on May 6th 2014, held a regional contest “The best nurse in the primary health care system”, dedicated to International Nurse Day (May 12). Medics from health care institutions of the city and the region demonstrated their theoretical knowledge in the field of medicine. Each participant spoke about “The role of a nurse in primary health care” in his presentations. They also found a solution to the situation with a standardized patient and to pass the competition in a blitz tournament. The competition was held within the walls of the North Kazakhstan Medical College. So every year about 300 young specialists graduate from the walls of the college, who work in all medical organizations of Petropavlovsk and regions of the region.

The Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan in 2018 held a solemn event “Kásibińebasymdyem!” dedicated to the Day of the medical worker. As part of the celebration of the professional holiday held the Republican contest “The best in the health care system in 2018”. The contest was attended by health workers from the North – Kazakhstan Region and other regions.

Conclusion. The new system of appointment for preventive check – ups can help reduce queues in clinics.

The work of the medical screening system and professional examinations have not yet been properly developed. The population is not well informed about the available programs in the sphere of medical services, and not all doctors are competent in their work. These shortcomings cause problems in the organization of the health care system of the North Kazakhstan region.

At present, the nation has completed the preparation of the automated health care system; residents will be able to make an appointment for a professional check – up by applying to the Population Service Center, where they will also be able to get the results and a certificate of medical examination. This innovation has become a new stage in the organization of preventive checkups, saving each patient's time, and reducing the number of queues.

In organizations providing primary medical and sanitary care, at the enterprises of the North – Kazakhstan region, at the workplace, open days are held with the involvement of specialists from oncology service and other profiles, including the service of healthy lifestyles.

Байгиреева Ж.З.^{1*}, Ниязбекова Ш.У.², Шамишева Н.К.³

¹Қазақ инновациялық гуманитарлық заң университеті, Семей, Қазақстан;

²С.Ю. Витте атындағы Мәскеу университеті, Мәскеу; Ресей;

³Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық Университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

E-mail: zhanaruskaman@mail.ru

СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ДАМУЫН ТАЛДАУ

Аннотация: денсаулық сақтаудағы адами капиталды дамыту проблемаларын жан-жақты зерделеу, осы салада қойылған іс-шараларды іске асыру қажеттілігі қызмет пен белгіленген стратегияның түпкілікті нәтижесін айқындайды.

Ғалымдар өз зерттеулерінде адами капитал биологиялық, әлеуметтік және экономикалық қасиеттері жағынан халықпен тығыз байланыста екенін айтады. Зерттеу объектісі – Қазақстан Республикасы Солтүстік Қазақстан облысының адами капиталы және денсаулық сақтау мекемелері.

Зерттеу пәні – Денсаулық сақтау ұйымдарында адами капиталды дамытудың тетіктері мен тәсілдері.

Зерттеудің әдіснамалық және теориялық негізі – ұйымдардағы адами капиталды басқару жүйесін талдауға басқарушылық тәсілдерді жүзеге асыратын экономистердің классикалық және заманауи жазбаларында ұсынылған және негізделген гипотезалар мен тұжырымдамалар.

Зерттеудің эмпирикалық базасы – ғалымдардың еңбектері, Қазақстан Республикасы Солтүстік Қазақстан облысы Денсаулық сақтау мекемелерінің жарияланымдары мен есептерімен басқарушылық шешімдерді қабылдаудың негізгі үрдістері.

Елімізде 2019 жылы Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау саласын дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы әзірленіп, бекітілді.

Адами капитал денсаулық сақтауға салынған инвестициялардың мөлшеріне – медициналық қызметтерді алуға жұмсалатын ақшалай шығындарға тең. Денсаулық сақтаудағы адами капиталды

дамытуға арналған шығыс салымдарды білдіреді, өйткені олардың алдында ресурстарды бүгіннен ертеңге ауыстыру қажеттілігі тұр.

Солтүстік Қазақстан облысында денсаулық сақтау қызметі көрсеткішінің төмендігін, негізгі көрсеткіштердің республикалық орташа көрсеткіштерден нашар екенін анықтадық. Материалдық-техникалық базаның төмендігінен және кадрлар тапшылығынан туындаған жағдайларды 2018-2022 жылдарға арналған өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуының кешенді жоспарын іске асыру барысында түзетуге ниеттіміз, Тәуелсіздік жылдары Петропавлда бірде бір ауруханас салынбаған, тек 3-ші емхана салынған. "100 мектеп, 100 аурухана" бағдарламасы Петропавлданайналып өткен

Денсаулық сақтаудағы адами капиталдың басты міндеті мен мақсаты – медицина қызметкерінің кәсібилігін арттыру, сондай-ақ оның жасырын әлеуетін ашу. Қызметкерлер медициналық мекемелердің құрамдас бөлігі болып табылады, сондықтан олардың жаңа мақсаттарға, әдістерге, сондай-ақ медициналық ұйымдағы қатынастарға бейімделуі қажет. Адами капиталды дамыту бұрыннан қолданылып келеді, бірақ бұл процесті тежейтін бірқатар проблемалар бар. Соның бірі – адами капиталдың стратегиялық дамуының төмен деңгейі.

Түйін сөздер: адами капитал; денсаулық сақтау; шығыстар; денсаулық сақтауға салым; адами капиталды дамыту.

Байгиреева Ж.З.^{1,*}, Ниязбекова Ш.У.², Шамишева Н.К.³

¹Казахский гуманитарно–юридический инновационный университет, Семей, Казахстан;

²Московский университет им. С.Ю. Витте, Москва, Россия;

³Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, Нур-Султан, Казахстан.

E-mail: zhanaruskaman@mail.ru

АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ЗДРАВООХРАНЕНИИ СЕВЕРО–КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

Аннотация: необходимость всестороннего изучения проблем развития человеческого капитала в здравоохранение, реализации поставленных мероприятий в этой сфере и определит конечный результат деятельности и намеченной стратегии.

Ученые отмечают в своих исследованиях, что человеческий капитал тесно взаимодействует с населением в части биологических, социальных и экономических свойств.

Объектом исследования является человеческий капитал и учреждения здравоохранения Северо-Казахстанской Области Республики Казахстан.

Предметом исследования являются механизмы и способы развития человеческого капитала в организации здравоохранения. Методологической и теоретической основой исследования являются гипотезы и концепции, представленные и обоснованные в классических и современных трудах экономистов, реализующих управленческий подход к анализу системы управления человеческим капиталом в организациях.

Эмпирической базой исследования стали труды ученых, основные тенденции принятия управленческих решений в материалах публикаций и отчетов учреждений здравоохранения Северо-Казахстанской области Республики Казахстан.

В странев 2019 году разработана и утверждена Государственная программа развития здравоохранения Республики Казахстан на 2020 – 2025 годы.

Человеческий капитал равен размером инвестиций в здравоохранение – денежным затратам на получение медицинских услуг. Расходы на развитие человеческого капитала в здравоохранении представляют собой вложения, поскольку они располагают перевод ресурсов из сегодня в завтра.

Нами выяснено, что в Северо-Казахстанской области довольно слабое здравоохранение, многие ключевые показатели хуже среднереспубликанских. Плачевную ситуацию, вызванную слабой материально–технической базой и дефицитом кадров, намерены исправлять в ходе реализации комплексного плана социально–экономического развития региона на 2018-2022 годы, за годы независимости страны в Петропавловске не построено ни одной больницы, только 3-я поликлиника. Почему-то программа «100 школ, 100 больниц» прошла мимо Петропавловска.

Главная задача и цель человеческого капитала в здравоохранении – это привлечение и развитие профессионализма медицинского работника, а также раскрытие его скрытого потенциала. Сотрудники – это составляющая медицинских учреждений, следовательно, требуется их адаптация к новым поставленным целям, методам, а также отношениям в медицинской организации. Развитие

человеческого капитала практикуется давно, однако есть ряд проблем, которые затормаживают этот процесс: малый уровень стратегического развития человеческого капитала.

Ключевые слова: человеческий капитал; здравоохранение; расходы; инвестиции в здравоохранение; развитие человеческого капитала.

Information about the authors:

Baigireyeva Zhanar – doctoral student of PhD, Kazakh Humanitarian Juridical Innovative University Semey, Kazakhstan, zhanaruskaman@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-2511-2549>;

Niyazbekova Shakizada – Ph.D., associate Professor, Moscow Witte University, Russia, shakizada.niyazbekova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3433-9841>;

Shamishева Nurgul – Ph.D., Associate Professor, L.N. Gumilyov Eurasian National University Kazakhstan, Nur – Sultan, <https://orcid.org/0000-0001-6478-2409>.

REFERENCES

[1] Baigireyeva Z.Z., Niyazbekova S.U., Borisova E.V., Ivanova O.S.: The role of human capital in improving the competitiveness of enterprises (2020). <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.200114.022>. Accessed 21 Mar 2020.

[2] Nurpeisova A.A., Niyazbekova Sh.U., Dyussebayeva L.K., Seitova Zh.A. Problems of development of mathematical models and creation of innovative products in the Republic of Kazakhstan. DOI <https://doi.org/10.2991/ismge-19.2019.103>.

[3] https://forbes.kz/news/2020/02/11/newsid_218820.

[4] <https://pkzsk.info/dlya-stroitelstva-bolshoj-bolnicy-v-petropavlovsk-snesut-chastnyj-sektor/>.

[5] Kostromina Ye. Topical issues of human resource management // Yelena Kostromina – Moscow, Direct – Media Publishing, 2014. – 105 p.

[6] <https://kzinform.com/ru/news/20140217/35166.html>.

[7] https://www.inform.kz/ru/minzdrav-rk-usilit-mery-po-kontrolyu-pobochnyh-deystviy-lekarstv_a2482997.

[8] <https://ru.sputnik.kz/society/20200115/12544300/tokayev-biznes-maloobespechennye-deti-pitanie.html>.

[9] Social Security and Public Health: Annual Report of the Public Health Society.-New York, 2004.-P. 126-127.

[10] Coleman J. Social and human capital // Social sciences and modernity. – Moscow, 2001. – No. 3. – 126 p.

[11] Soboleva I.V. Paradoxes of measuring human capital. – Moscow, Institute of Economics RAS Publishing, 2009. – 245 p.

[12] Vodogreeva L.V., Polesskiy V.A. Social problems of health formation: from methodology to practice. – Moscow, Human Institute, 2003. – 200 p.

[13] Arustamyan G.N. Clinical and economic analysis and its role in the quality management of medical care // “Public Administration. Electronic bulletin”. No. 29, 2011, 1 pp.

[14] <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/KAZ>.

[15] Niyazbekova Sh., Grekov I.E., Blokhina T.K., Mussirov G., Aetdinova R., Suleimenova B.B., Bunevich K.G., Burkaltseva D.D. Macroeconomic analysis of the securities market of the Republic of Armenia. Bulletin of National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan, ISSN:1991-3494, Volume 1, Number 383 (2020), 156 – 162, <https://doi.org/10.32014/2020.2518-1467.19>.

[16] Baigireyeva Z., Niyazbekova S.U., Butkenova A.K., Baidalinova A.S. (2021) Analysis of the Existing Human Capital Development Monitoring System. In: Popkova E.G., Sergi B.S. (eds) “Smart Technologies” for Society, State and Economy. ISC 2020. Lecture Notes in Networks and Systems, Vol. 155. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-59126-7_58.

[17] Ribokene E.V. 2017 Evaluation of the forms and principles of state regulation of the tourist sphere Bulletin of Moscow University. S.Y. Witte. Series 1: Economics and Management 4(23) pp 82 – 90 doi: 10.21777 / 2587 – 9472 – 2017 – 4 – 82 – 90.

[18] Baranov D.N. 2017 Improving the methodology for calculating labor standards for workers involved in the sanitary maintenance of administrative, public buildings and the adjacent territory Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 4(23) pp 75 – 81 doi: 10.21777 / 2587 – 9472 – 2017 – 4 – 75 – 81.

[19] Rudenko L.G. 2017 Assessment of the possibility of sustainable environmental, social and economic development of Russia Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 1(20) pp 20 – 27 DOI: 10.21777 / 2307 – 6135 – 2017 – 1 – 20 – 27.

[20] Rudenko L.G., Degtyar N.P. 2017 The essence of KPI and its role in enterprise management Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 2(21) pp 50 – 54 DOI: 10.21777 / 2307 – 6135 – 2017 – 2 – 50 – 54.

[21] Ribokene E.V. 2018 Assessment of the current state of small and medium – sized enterprises in the software development industry Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 1(24) pp 71 – 80 doi: 10.21777 / 2587 – 9472 – 2018 – 1 – 71 – 80.

[22] Salikhova I.S. 2018 Corporate mentality as a factor in the development of economic innovation Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 1(24) pp 97 – 107 doi: 10.21777 / 2587 – 9472 – 2018 – 1 – 97 – 107.

[23] Burtseva T.A., Zueva I.A. 2018 Directions of improving methods for monitoring the implementation of regional development strategies in the digital information environment Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 4(27) pp 43 – 50 doi: 10.21777 / 2587 – 554X – 2018 – 4 – 43 – 50.

[24] Rudenko L.G. 2014 Priority forms of financial support for small business at the present stage of development of the Russian economy Bulletin of Moscow University. S.Yu. Witte. Series 1: Economics and Management 3(9) pp 17 – 23 URL: [http://www.muiv.ru/vestnik/pdf/eu/eu_2014_3_17 – 23.pdf](http://www.muiv.ru/vestnik/pdf/eu/eu_2014_3_17-23.pdf).

МАЗМҰНЫ

ЭКОНОМИКА

Абиева С.Н., Matkarimova L.К. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫН БАҒАЛАУ.....	6
Адилбек Торебек ҚАЗІРГІ ҚОҒАМДАҒЫ PR-КОММУНИКАЦИЯЛАР.....	14
Амурская М.А., Амирова Р.И., Гуськов С.В. РЕСЕЙ МЕН ҚЫТАЙДЫҢ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП ЖҮЙЕЛЕРІН ҮЙЛЕСТІРУДІҢ АЛҒЫШАРТТАРЫ.....	20
Блеутаева К., Гусенов Б. ЖАҒАНДАНУ ДӘУІРІНДЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СЫРТҚЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ДАМУ (АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ МЫСАЛЫНДА) ЖӘНЕ ҰЛЫ ЖІБЕК ЖОЛЫН ҚАЙТА БАСТАУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	28
Байгиреева Ж.З., Ниязбекова Ш.У., Шамишева Н.К. СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ДАМУЫН ТАЛДАУ.....	36
Демчишак Н.Б., Багрий М.В., Бричка Б.Б., Вислободская Г.П. УКРАИНАНЫ МЫСАЛҒА АЛА ОТЫРЫП, АШЫҚ ЭКОНОМИКАДАҒЫ КӘСПОРЫНДАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЫНТАЛАНДЫРУ ҚҰРАЛДАРЫН ТАҢДАУ.....	43
Жакупов Е.К., Бержанова А.М. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСПКЕРЛІКТІҢ ӨНІРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІНЕ ӘСЕРІ.....	51
Көкенова А.Т., Абдикеримова Г.И., Куланова Д.А., Есболова А.Е., Мергенбаева А.Т. ҚАЗАҚСТАН МЕН ШЕТЕЛДЕГІ ЕТ ӨНЕРКӘСІБІН БАҒАЛАУ ЖӘНЕ ДАМУ.....	59
Кокеева С., Абылайханова Т., Ниязбекова Ш. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҮСТІ МЕТАЛЛУРГИЯ КӘСПОРЫНДАРЫНЫҢ КАПИТАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ.....	67
Нұрғалиева А.А., Қорабаев Б.С., Матенова Ж.Н., Зейнуллина А.Ж., Сартова Р.Б. ЭКОЛОГИЯЛАНДЫРУ ҚАҒИДАТТАРЫНДА ӨНЕРКӘСІПТЕ ЖОҒАРЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ БАСЫМДЫҚТАРЫ.....	75
Софина А.А., Семенова Е.Н. ТҰРАҚСЫЗДЫҚ ЖАҒДАЙЫНДА РЕСЕЙЛІК КОМПАНИЯЛАРДЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ КӨЗДЕРІ.....	83
Сембиева Л.М., Жагыпарова А.О., Тажикенова С.К., Петров А.М., Бекболсынова А.С. ЖАҒАНДАНДЫРУ СЫН-ТЕГЕУРІНДЕРІ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МОНЕТАРЛЫҚ САЯСАТЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ АСПЕКТІЛЕРІ.....	90
Турысбекова Р., Кереева А., Tolegenova A., Касеинова М. АЗЫҚ-ТҮЛІКПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ ТҰРАҚТЫ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ КООПЕРАТИВТЕРІНІҢ ӨНДІРІСТІК ШЫҒЫНДАРЫН ОҢТАЙЛАНДЫРУ.....	97

Шамуратова Н.Б., Байтиленова Э.С., Наренова А.Н., Искаков Г.Ж., Темиралиева З.
АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАРЫ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН
МЕН МОНҒОЛИЯ МЫСАЛЫНДА АГРОИНДУСТРИАЛДЫҚ КЕШЕНІН ГЕОЛОГИЯЛЫҚ
ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....103

Zbigniew Korzeb, Paweł Niedziółka, Жагыпарова А.О., Ракаева А.Н., Серикова М.А.
COVID-19 КЕЗІНДЕ БАНК АКЦИЯЛАРЫНЫҢ КІРІСТІЛІГІНІҢ ДЕТЕРМИНАНТТАРЫ.
ВЫШЕГРАД ТОБЫНЫҢ ҚОР БИРЖАЛАРЫНАН АЛЫНҒАН МӘЛІМЕТТЕРІ.....110

Дүйсен Ғ.М., Айтжанова Д.А.
ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ЕЛДЕРІНІҢ АЙМАҚТЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ: ӘЛЕУЕТІ,
ДАМУ МЕХАНИЗМДЕРІ.....118

ҚҰҚЫҚТАНУ

Алтыбаева А.Т., Рыскулов Ш.Д.
ПАРЛАМЕНТТІҢ БАҚЫЛАУ ФУНКЦИЯЛАРЫНЫҢ ПРИНЦИПТЕРІ МЕН НЫСАНДАРЫ.....126

Курмаева Н.А., Усманова Е.Ф., Худойкина Т.В.
РЕСЕЙДЕ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ОТБАСЫ МЕДИАЦИЯСЫНЫҢ
ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ.....134

Нестеров А.Ю.
ТҮРМЕДЕ ТУЫЛҒАН БАЛАЛАР, ОЛАРДЫҢ ӨМІР ТРАЕКТОРИЯЛАРЫ: ЖАЗАЛАУ
АСПЕКТІСІ.....141

Рахметулина Б.С., Сейтенова С.Ж., Султанова М.Б., Наурызбаев Е.А., Нукиев Б.А.
ГЕНДЕРЛІК ҚОЗҒАЛЫС ГЕНЕЗИСІНІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗДЕРІ
ЖӘНЕ ФЕМИНИЗМ ТЕОРИЯСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....152

Тоқтомбаева А.Ж., Аманалиев У.О., Мажитов Б.О.
СОТ БИЛІГІ ҰСТАНЫМДАРЫНЫҢ ТАРИХИ ПАЙДА БОЛУЫНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ.....158

САЯСАТТАНУ

Аралбаева Р.К., Нурбосынова Л.С.
МЕМЛЕКЕТАРАЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫ ДАМУ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ АДАМ
МӘСЕЛЕСІ.....163

Нысанбаева А.
ҚАЗАҚСТАН МӘДЕНИ САЯСАТЫНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....171

Прокопьева Е.Л., Быкова В.А., Шелеметьева О.М.
РЕСЕЙ МЕН ҚАЗАҚСТАННЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҚТАРЫ: ЖАЛПЫ ФАКТОРЛАР
МЕН ДАМУ ӘЛЕУЕТІ.....178

ПЕДАГОГИКА

Анзорова С., Айбазова М., Жапанова М., Горда А., Колесникова С.
БІЛІМ БЕРУДІ ЦИФРЛАНДЫРУ: ВИРТУАЛДЫ УНИВЕРСИТЕТТІК ОРТАДАҒЫ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР.....185

Дакина Г.Т., Джумажанова Г.К., Аманова А.К.
ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ОҚЫТУШЫ МЕН СТУДЕНТТЕРДІҢ
ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАҒЫ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІГІ.....191

Дүйсенбек А.А., Аблайханова Н.Т., Бауыржан А.Б. ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТА ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ЖАЛПЫ БИОЛОГИЯНЫ ОҚЫТУ ҮДЕРІСІН ИНТЕНСИФИКАЦИЯЛАУДАҒЫ РӨЛІ.....	197
--	-----

ФИЛОЛОГИЯ

Гиздатов Г.Г., Әбенова П.М. ГОНЗО-МӘТІНДЕРДІ АУДАРУДЫҢ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ.....	205
--	-----

Калибаева А.С. ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ТҰЛҒАНЫҢ ӘМБЕБАПТЫҒЫ (ГҮЛЖАН УЗЕНБАЕВАНЫҢ МЫСАЛЫНДА).....	213
--	-----

Секей Ж., Али Аббас Чинар ТЕЛЬМАН БОҚЫБАЙҰЛЫ ӘҢГІМЕЛЕРІНДЕГІ КЕЙІПКЕРЛЕР ӘЛЕМІ.....	220
---	-----

ТАРИХ

Закиева Ж.К. ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ САНДЫҚ ЖІБЕК ЖОЛЫНЫҢ БОЛАШАҒЫ.....	229
--	-----

Кышпанаков В. А. XX-XXI ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ХАКАСИЯНЫҢ ҰЛТТЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ ӨЗГЕРУІ.....	237
---	-----

Труспекова Х.Х. ҚАЗАҚ СУРЕТШІЛЕРІНІҢ МИФОЛОГИЯЛЫҚ САНАСЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ ТАРИХТЫҢ РЕКОНСТРУКЦИЯСЫ.....	243
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИКА

Абиева С.Н., Маткаримова Л.К. ОЦЕНКА СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	6
Адилбек Торбек PR-КОММУНИКАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	14
Амурская М.А., Амирова Р.И., Гуськов С.В. ПРЕДПОСЫЛКИ ГАРМОНИЗАЦИИ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА РОССИИ И КИТАЯ.....	20
Блеутаева К., Гусенов Б. ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ (НА ПРИМЕРЕ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ) И ВОЗОБНОВЛЕНИЯ ВЕЛИКОГО ШЕЛКОВОГО ПУТИ.....	28
Байгиреева Ж.З., Ниязбекова Ш.У., Шамишева Н.К. АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ЗДРАВООХРАНЕНИИ СЕВЕРО–КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	36
Демчишак Н.Б., Багрий М.В., Бричка Б.Б., Вислободская Г.П. ВЫБОР ИНСТРУМЕНТОВ ФИНАНСОВОГО СТИМУЛИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ В ОТКРЫТОЙ ЭКОНОМИКЕ: ПРИМЕР УКРАИНЫ.....	43
Жакупов Е.К., Бержанова А.М. ВЛИЯНИЕ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА НА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ РЕГИОНА.....	51
Кокенова А.Т., Абдикеримова Г.И., Куланова Д.А., Есболова А.Е., Мергенбаева А.Т. ОЦЕНКА И РАЗВИТИЕ МЯСНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В КАЗАХСТАНЕ И ЗАРУБЕЖОМ.....	59
Кокеева С., Абылайханова Т., Ниязбекова Ш. СТРУКТУРА КАПИТАЛА И ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ ЦВЕТНОЙ МЕТАЛЛУРГИИ КАЗАХСТАНА.....	67
Нурғалиева А.А., Корабаев Б.С., Матенова Ж.Н., Зейнуллина А.Ж., Сартова Р.Б. ПРИОРИТЕТЫ ПРИМЕНЕНИЯ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ НА ПРИНЦИПАХ ЭКОЛОГИЗАЦИИ.....	75
Софина А.А., Семенова Е.Н. ИСТОЧНИКИ ФИНАНСИРОВАНИЯ РОССИЙСКИХ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ НЕСТАБИЛЬНОСТИ.....	83
Сембиева Л.М., Жагыпарова А.О., Тажикенова С.К., Петров А.М., Бекболсынова А.С. СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ МОНЕТАРНОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ВЫЗОВОВ.....	90
Турьсбекова Р., Кереева А., Tolegenova A., Касинова М. ОПТИМИЗАЦИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ЗАТРАТ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КООПЕРАТИВОВ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОЙ СИСТЕМЫ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ.....	97

Шамуратова Н.Б., Байтиленова Э.С., Наренова А.Н., Искаков Г.Ж., Темиралиева З.
ТЕХНИЧЕСКАЯ ОСНАЩЕННОСТЬ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА И ПРОБЛЕМЫ
ГЕОЛОГИЧЕСКОГО ВОССТАНОВЛЕНИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА
НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА И МОНГОЛИИ.....103

Zbigniew Korzeb, Pawel Niedziółka, Жагыпарова А.О., Ракаева А.Н., Серикова М.А.
ДЕТЕРМИНАНТЫ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ БАНКА ВОВРЕМЯ COVID-19. ДАННЫЕ
С ФОНДОВЫХ БИРЖ ВЫШЕГРАДСКОЙ ГРУППЫ.....110

Дуйсен Г.М., Айтжанова Д.А.
РЕГИОНАЛЬНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО СТРАН ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: ПОТЕНЦИАЛ,
МЕХАНИЗМЫ РАЗВИТИЯ.....118

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

Алтыбаева А.Т., Рыскулов Ш.Д.
ПРИНЦИПЫ И ФОРМЫ КОНТРОЛЬНЫХ ФУНКЦИЙ ПАРЛАМЕНТА.....126

Курмаева Н.А., Усманова Е.Ф., Худойкина Т.В.
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СЕМЕЙНОЙ МЕДИАЦИИ В РОССИИ И РЕСПУБЛИКЕ
КАЗАХСТАН.....134

Нестеров А. Ю.
ДЕТИ, РОЖДЁННЫЕ В ТЮРЬМЕ, ИХ ЖИЗНЕННЫЕ ТРАЕКТОРИИ:
УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ.....141

Рахметулина Б.С., Сейтенова С.Ж., Султанова М.Б., Наурызбаев Е.А., Нукиев Б.А.
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ГЕНЕЗИСА ГЕНДЕРНОГО ДВИЖЕНИЯ И ОСОБЕННОСТИ
ФОРМИРОВАНИЯ ТЕОРИИ ФЕМИНИЗМА.....152

Токтомбаева А.Ж., Аманалиев У.О., Мажитов Б.О.
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ИСТОРИЧЕСКОГО ВОЗНИКНОВЕНИЯ ПРИНЦИПОВ СУДЕБНОЙ
ВЛАСТИ.....158

ПОЛИТОЛОГИЯ

Аралбаева Р.К., Нурбосынова Л.С.
ПРОБЛЕМА ЧЕЛОВЕКА В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ МЕЖГОСУДАРСТВЕННОГО
СОТРУДНИЧЕСТВА.....163

Нысанбаева А.
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ КУЛЬТУРНОЙ ПОЛИТИКИ КАЗАХСТАНА.....171

Прокопьева Е.Л., Быкова В.А., Шелеметьева О.М.
СТРАХОВЫЕ РЫНКИ РОССИИ И КАЗАХСТАНА: ОБЩИЕ ФАКТОРЫ И ПОТЕНЦИАЛ
РАЗВИТИЯ.....178

ПЕДАГОГИКА

Анзорова С., Айбазова М., Жапанова М., Горда А., Колесникова С.
ЦИФРОВИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ВИРТУАЛЬНОЙ
СРЕДЕ ВУЗА.....185

Дакина Г.Т., Джумажанова Г.К., Аманова А.К.
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ И СТУДЕНТОВ ВО ВЗАИМООТНОШЕНИЯХ
В ВУЗЕ.....191

Дуйсенбек А.А., Аблайханова Н.Т., Бауыржан А.Б. РОЛЬ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ В СОТРУДНИЧЕСТВЕ В ИНТЕНСИФИКАЦИИ ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ ОБЩЕЙ БИОЛОГИИ.....	197
---	-----

ФИЛОЛОГИЯ

Гиздатов Г.Г., Әбенoвa П.М. ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПЕРЕВОДА ГОНЗО-ТЕКСТОВ.....	205
---	-----

Калибаева А.С. УНИВЕРСАЛИЗМ ТВОРЧЕСКОЙ ЛИЧНОСТИ (НА ПРИМЕРЕ ГУЛЬЖАН УЗЕНБАЕВОЙ).....	213
--	-----

Секей Ж., Али Аббас Чинар МИР ГЕРОЕВ В РАССКАЗАХ ТЕЛЬМАНА БОКЫБАЙУЛЫ.....	220
---	-----

ИСТОРИЯ

Закиева Ж.К. ПЕРСПЕКТИВЫ ЦИФРОВОГО ШЕЛКОВОГО ПУТИ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИ.....	229
--	-----

Кышпанаков В.А. ТРАНСФОРМАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ НАСЕЛЕНИЯ ХАКАСИИ В XX-XXI ВЕКАХ.....	237
---	-----

Труспекова Х.Х. РЕКОНСТРУКЦИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИСТОРИИ В МИФОЛОГИЧЕСКОМ СОЗНАНИИ КАЗАХСКИХ ХУДОЖНИКОВ.....	243
---	-----

CONTENTS

ECONOMY

Abieva S.N., Matkarimova L.K. ASSESSMENT OF THE CURRENT STATE OF THE NATIONAL ECONOMY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	6
Adilbek Torebek PR-COMMUNICATION IN MODERN SOCIETY.....	14
Amurskaya M.A., Amirova R.I., Gus'kov S.V. PRECONDITIONS FOR HARMONIZATION OF ACCOUNTING SYSTEMS OF RUSSIA AND CHINA.....	20
Bleutaeva K., Gussenov B. FEATURES OF DEVELOPMENT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN IN THE ERA OF GLOBALISATION (ON THE EXAMPLE OF THE ALMATY REGION) AND RESUMPTION OF THE GREAT SILK ROAD.....	28
Baigireyeva Zh., Niyazbekova Sh.U., Shamisheva N. ANALYSIS OF HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN HEALTHCARE IN THE NORTH KAZAKHSTAN REGION.....	36
Demchyshak N., Bahriy M., Brychka B., Vyslobodska H. SELECTION OF FINANCIAL STIMULATION INSTRUMENTS OF ENTERPRISE'S INNOVATION ACTIVITY IN OPEN ECONOMY: THE CASE OF UKRAINE.....	43
Zhakupov Y., Berzhanova A. INFLUENCE OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURSHIP ON THE SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL OF THE REGION.....	51
Kokenova A.E., Adbikerimova G.I., Kulanova D.A., Yesbolova A.A.Y., Mergenbayeva A.T. EVALUATION AND DEVELOPMENT OF THE MEAT INDUSTRY IN KAZAKHSTAN AND ABROAD.....	59
Kokeyeva S., Abylaikhanova T., Niyazbekova Sh. CAPITAL STRUCTURE AND FINANCIAL STABILITY AT NON-FERROUS METTALURGY ENTERPRISES IN KAZAKHSTAN.....	67
Nurgaliyeva A., Korabayev B., Matenova Z., Zeinullina A., Sartova R. PRIORITIES OF APPLICATION OF HIGH TECHNOLOGIES IN THE INDUSTRY ON THE PRINCIPLES OF GREENING.....	75
Sofina A.A., Semenova E.N. SOURCES OF FINANCING FOR RUSSIAN COMPANIES IN CONDITIONS OF INSTABILITY.....	83
Sembiyeva L.M., Zhagyparova A.O., Tazhikenova S.K., Petrov A.M., Bekbolsynova A. CONTEMPORARY ASPECTS OF MONETARY POLICY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION CHALLENGES.....	90
Turysbekova R., Kereeva A., Tolegenova A., Kasseinova M. OPTIMIZATION OF PRODUCTION COSTS OF AGRICULTURAL COOPERATIVES AS A FACTOR IN THE FORMATION OF A STABLE FOOD SUPPLY SYSTEM.....	97

Shamuratova N.B., Baitilenova E.S., Narenova A.N., Iskakov G.Zh., Temiralieva Z. TECHNICAL EQUIPMENT OF AGRICULTURE AND PROBLEMS OF GEOLOGICAL RESTORATION OF THE AGROINDUSTRIAL COMPLEX ON THE EXAMPLE OF KAZAKHSTAN AND MONGOLIA.....	103
---	-----

Zbigniew Korzeb, Paweł Niedziółka, Zhagyparova A.O., Rakayeva A.N., Serikova M. DETERMINANTS OF BANK'S SHARES RATES OF RETURN DURING COVID-19. THE EVIDENCE FROM VISEGRAD GROUP STOCK EXCHANGES.....	110
---	-----

Duisen G.M., Aitzhanova D.A. REGIONAL COOPERATION OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES: POTENTIAL, DEVELOPMENT MECHANISMS.....	118
---	-----

LAW

Altybaeva A.T., Ryskulov Sh.D. PRINCIPLES AND FORMS OF CONTROL FUNCTIONS OF PARLIAMENT.....	126
---	-----

Kurmaeva N.A., Usmanova E.F., Khudoikina T.V. PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF FAMILY MEDIATION IN RUSSIA AND THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	134
--	-----

Nesterov A.Y. CHILDREN BORN IN PRISON, THEIR LIFE TRAJECTORIES: THE PENAL ASPECT.....	141
---	-----

Rakhmetulina B.S., Seitenova S.Zh., Sultanova M.B., Nauryzbayev E.A., Nukiev B.A. THEORETICAL AND LEGAL FOUNDATIONS OF THE GENESIS OF THE GENDER MOVEMENT AND FEATURES OF THE FORMATION OF THE THEORY OF FEMINISM.....	152
---	-----

Toktombaeva A.Zh., Amanaliev U.O., Mazhitov B.O. PRINCIPLES OF JUDICIAL AUTHORITY: HISTORY OF ESTABLISHMENT.....	158
--	-----

POLITICAL SCIENCE

Aralbayeva R.K., Nurbossynova L.S. PROBLEM OF MAN IN CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF INTERGOVERNMENTAL CO-ORPERATION.....	163
---	-----

Nyissanbayeva A. ACTUAL PROBLEMS OF CULTURAL POLICY OF KAZAKHSTAN.....	171
--	-----

Prokopjeva E.L., Bykova V.A., Shelemetyeva O.M. INSURANCE MARKETS IN RUSSIA AND KAZAKHSTAN:GENERAL FACTORS AND DEVELOPMENT POTENTIAL.....	178
--	-----

PEDAGOGY

Anzorova S., Aibazova M., Zhapanova M., Gorda A., Kolesnikova E. DIGITALIZATION OF EDUCATION: PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN A VIRTUAL UNIVERSITY ENVIRONMENT.....	185
--	-----

Dakina G.T., Dzhumazhanova G.K., Amanova A.K. INTERACTION OF THE TEACHER AND STUDENTS IN THE RELATIONSHIP AT THE UNIVERSITY.....	191
---	-----

Duisenbek A.A., Ablaihanova N.T., Bauyrzhan A.B. THE ROLE OF COOPERATIVE LEARNING TECHNOLOGY IN THE INTENSIFICATION OF TEACHING GENERAL BIOLOGY.....	197
---	-----

PHILOLOGY

Gizdatov G.G., Abenova P.M. LINGUISTIC ASPECTS OF TRANSLATION OF GONZO-TEXT.....	205
--	-----

Kalibayeva A.S. UNIVERSALISM OF CREATIVE PERSONALITY (ON THE EXAMPLE OF GULZHAN UZENBAYEVA).....	213
---	-----

Sekey Zh, Ali Abbas Chinar THE WORLD OF CHARACTERS IN THE STORIES OF TELMAN BOKYBAYULY.....	220
---	-----

HISTORY

Zakiyeva Zh.K. PROSPECTS OF DIGITAL SILK ROAD IN CENTRAL ASIA.....	229
--	-----

Kyshpanakov V.A. TRANSFORMATION OF THE NATIONAL STRUCTURE OF THE KHAKASIA IN THE XX-XXI CENTURIES.....	237
---	-----

Truspekova Kh.Kh. RECONSTRUCTION OF NATIONAL HISTORY IN THE MYTHOLOGICAL CONSCIOUSNESS OF THE KAZAKH ARTIST.....	243
---	-----

**Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the
National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www.nauka-nanrk.kz

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Д.С. Аленов, Р.Ж. Мрзабаева*
Верстка на компьютере *В.С. Зукирбаевой*

Подписано в печать 15.08.2021.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

8,5 п.л. Тираж 300. Заказ 4.